

โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. ยุทธศาสตร์กรม พัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานสู่ภูมิภาค

๒. รหัสโครงการ ๐๘๒๑๒๑๔๑๐๒

- ### ๓. แผนปฏิบัติการ

- ☒ ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ☐ นอกแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ**

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ๖๑๒,๗๑๖.๘๘ บาท

แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๓๓๔,๐๐๐.๐๐	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๒๙๘,๗๑๖.๘๘	บาท

- งบประมาณที่ใช้จริง ๖๑๐,๖๗๕.๐๗ บาท

แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๓๑๑,๙๕๘.๑๙	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๒๙๘,๗๑๖.๘๘	บาท

- คงเหลือเงินในโครงการ ๒,๐๔๑.๘๑ บาท

แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๒,๐๔๑.๘๑	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐	บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณปกติกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติขึ้น โดยดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ ISO/TC 249 ซึ่งประเทศไทยได้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการทำงานที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ในที่ประชุม (Participating member หรือ P-member) โดยคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 249 ได้กำหนดกรอบในการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีน ISO/TC 249 ไว้ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านคุณภาพและความปลอดภัย ๒) ด้านข้อมูลข่าวสาร ๓) ด้านการฝึกอบรม ๔) ด้านหลักสูตรการศึกษา ๕) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ ๖) ด้านการศึกษาวิจัย ตามลำดับ โดยจะดำเนินการด้านคุณภาพและความปลอดภัยก่อนเป็นลำดับแรก ซึ่งในการดำเนินการด้านคุณภาพและความปลอดภัยนั้นทางคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 249 ได้ดำเนินการในรูปของคณะทำงานย่อย ๕ คณะ (WG1- WG5) ได้แก่ ๑. คุณภาพและความปลอดภัยของวัตถุดิบสมุนไพรและการแปรรูปแบบดั้งเดิม (Quality and safety of raw material and traditional processing) ๒. คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (Quality and safety of manufactured TCM product) ๓. คุณภาพและความปลอดภัยของเข็มที่ใช้ในการฝังเข็ม (Quality and safety of acupuncture needles) ๔. คุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่เข็ม (Quality and safety medical devices other than acupuncture needles) และ ๕. คุณภาพและความปลอดภัยเรื่องข้อมูลข่าวสารด้านการแพทย์แผนจีน (Informatics of TCM) โดยให้ประเทศที่เป็นสมาชิกต่างๆ หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ซึ่งได้มีการประชุมไปแล้วทั้งหมด ๖ ครั้ง ในปีนี้จะเป็นการประชุมครั้งที่ ๗ ซึ่งในการประชุมทั้ง ๖ ครั้งที่ผ่านมา มีการดำเนินการพัฒนาการแพทย์แผนจีนในด้านต่างๆ และประกาศเป็นมาตรฐาน

การแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติไปแล้ว ๒ เรื่องคือ ๑) Traditional Chinese medicine - Ginseng seeds and seedlings - Part 1: Panax ginseng ๒) Sterile acupuncture needles for single use และอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาอีกหลายเรื่องใน ๕ คณะทำงานย่อย

การพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยถือเป็นหนึ่งใน ๘ ของบทบาทหน้าที่สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยสถาบันฯ ได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย มาเป็นลำดับ โดยแบ่งเป็น ๕ ขั้นตอน คือ ๑) การรวบรวมข้อมูลด้านการแพทย์แผนจีน ๒) การจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ๓) การกำหนดมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ๔) การบูรณาการเข้าสู่ระบบสุขภาพ ๕) การผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบัน ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย จัดแบ่งเป็นมาตรฐาน ๑) มาตรฐานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการอบรม ๒) มาตรฐานคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในทางคลินิก ๓) มาตรฐานสถานพยาบาลการแพทย์แผนจีน ๔) มาตรฐานการตรวจรักษาทางการแพทย์แผนจีน ๕) มาตรฐานสมุนไพรจีน และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรจีน ๖) มาตรฐานเข็มฝังเข็ม วัสดุและ เครื่องมือที่ใช้ในการแพทย์แผนจีน ๗) มาตรฐานด้านสารสนเทศ ด้านการแพทย์แผนจีน ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันฯ ได้จัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยในด้านต่างๆ ที่กล่าวมา ได้แก่ การจัดทำตำราการเรียนการสอนด้านการแพทย์แผนจีน (ตำราศาสตร์การแพทย์แผนจีน ตำราฝังเข็ม รมยา และตำรายาสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทยฯลฯ) มาตรฐานหลักสูตรการอบรมการฝังเข็ม ๓ เดือนสำหรับแพทย์แผนปัจจุบัน มาตรฐานหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนจีนสำหรับกลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติ การจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน ตำราฝังเข็มร่วมรักษาในกลุ่มโรคต่าง ๆ แนวทางการจัดบริการฝังเข็มในสถานบริการของรัฐ และมาตรฐานสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เป็นไปอย่างต่อเนื่องสถาบันการแพทย์ไทย-จีน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีนขึ้น เพื่อพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับสากล สำหรับโครงการนี้ตอบประเด็นยุทธศาสตร์ของกรม ฯ ในเรื่องพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และเสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายผู้ให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขในการสนับสนุนการบูรณาการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพอย่างครบวงจร โดยการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพ ที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ดังนี้

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนด้านต่าง ๆ ในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับสากล

๗.๒ เพื่อจัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยด้านระบบข้อมูลข่าวสาร

๘. เป้าหมาย

๘.๑ การเข้าร่วมพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติในด้านต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

๘.๒ มาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยด้านระบบข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๑ เรื่อง (การพัฒนารหัสโรคอาการและหัตถการด้านการแพทย์แผนจีน)

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ จัดทำโครงการฯ แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และเสนอขออนุมัติ

๙.๒ ประชุมคณะกรรมการ / คณะทำงานเพื่อพิจารณามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติด้านต่างๆ จำนวน ๑๐ ครั้ง ดังนี้ คณะกรรมการฯ ๑ ครั้ง วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะทำงานด้านข้อมูลข่าวสาร ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ คณะทำงานด้านเข็มและวัสดุฯ ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะทำงานด้านมาตรฐานสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ ๕ ครั้ง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ครั้งที่ ๔ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๕ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

๙.๓ ส่งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการ ISO/TC249 โดยผ่านทางสำนักมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ดังนี้

๙.๓.๑ DIS 19465 Categories of TM Clinical Terminological System

๙.๓.๒ FDIS 18668-1 Coding system of Chinese medicines - Part 1: Coding rules for Chinese medicines

๙.๓.๓ N383 Traditional Chinese medicine -Vocabulary-Part 2

๙.๓.๔ N372 Traditional Chinese medicine-Air exhaust cupping apparatus for medical use

๙.๓.๕ N376 Therapeutic Fumigation Devices

๙.๓.๖ N377 Electric Heating Moxibustion Equipment

๙.๓.๗ N381 General requirements for smokeless moxibustion

๙.๓.๘ N389 Computerized tongue image analysis system - Part 5 : tongue color and tongue coating color

๙.๓.๙ N378 Microscopic examination on medicinal herbs

๙.๓.๑๐ N379 Astragalus Root (*Astragalus membranaceus*)

๙.๓.๑๑ N380 *Platycodon grandiflorum* Root

๙.๓.๑๒ N384 Traditional Chinese Medicine-Specification and Grades for Chinese Material Medicine

๙.๓.๑๓ N385 Traditional Chinese medicine-*Salvia miltiorrhiza* Root and Rhizome

๙.๓.๑๔ N386 Traditional Chinese Medicine-*Ganoderma lucidum* fruiting body

๙.๓.๑๕ N387 Traditional Chinese Medicine-*Isatis indigotica* root

๙.๓.๑๖ N388 Traditional Chinese Medicine-*Lonicera japonica* Flower

๙.๔ ประชุมคณะทำงานเพื่อปรับปรุงบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ ฉบับประเทศไทย กลุ่มรหัสโรค อาการ และหัตถการด้านการแพทย์แผนจีนให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์

๙.๕ จัดอบรมผู้รับผิดชอบงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย (โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป) ในการนำรหัสโรค อาการและหัตถการด้านการแพทย์แผนจีนไปใช้ในระบบสุขภาพ ในวันที่ ๑๒ - ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๙.๖ ติดตาม สรุปและประเมินผลการนำรหัสโรคอาการและหัตถการด้านการแพทย์แผนจีนไปใช้ในระบบสุขภาพ และนำเสนอในที่ประชุมผู้บริหารกรมฯ ครั้งที่ ๑๓ /๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

๙.๗ ทำหนังสือไปยังสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อจัดส่งฐานข้อมูลรหัสโรค อาการและหัตถการด้านการแพทย์แผนจีน ให้กับศูนย์มาตรฐานรหัสและข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ (Thai Health Coding Center) เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ให้บริการการแพทย์แผนจีน สามารถดาวน์โหลดและนำไปติดตั้งในระบบ ๔๓ แฟ้มของกระทรวงสาธารณสุข และมีหนังสือแจ้งจังหวัดให้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการบริการการแพทย์แผนจีนในระบบ ๔๓ แฟ้ม ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ต่อไป

๙.๘ สรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนามาตรฐานและคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีนปีงบประมาณ ๒๕๕๙

๑๐. ปัญหา อุปสรรค

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ภาพกิจกรรม

โครงการจัดการความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรค ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
(โครงการต่อเนื่อง ๒ ปี ปีที่ ๒)

๑. ยุทธศาสตร์กรม ประชาสัมพันธ์และสื่อสารสาธารณะ
๒. รหัสโครงการ ๐๘๒๑๒๑๔๖๐๓
๓. แผนปฏิบัติราชการ
- ☒ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ☐ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		๒๗๙,๒๕๐.๐๐	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๒๗๙,๒๕๐.๐๐	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง		๒๗๙,๓๔๐.๐๐	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๒๗๙,๓๑๐.๐๐	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐	บาท
คงเหลือเงินในโครงการ		๐.๐๐	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๔,๙๑๐.๐๐	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐	บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี ศาสตร์การแพทย์แผนจีนประกอบด้วยการใช้ยาจีน การฝังเข็ม และการนวดทุยหนาเป็นหลัก มีทฤษฎี หลักการวินิจฉัย และรักษาโรคที่แตกต่างจากการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยถือว่ามนุษย์มีความเป็นเอกภาพกับธรรมชาติ กล่าวคือ เมื่อฤดูกาล เวลา สถานที่เปลี่ยนแปลง ก็จะมีผลกระทบต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่างๆขึ้น การฝังเข็มมยาเป็นศาสตร์ที่มีมาหลายพันปี ได้รับความนิยมในประเทศจีนและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในปัจจุบัน โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดประเภทของโรคที่ฝังเข็มรักษาได้เป็น ๔ กลุ่ม เฉพาะกลุ่มแรกที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ารักษาได้ผลดีก็มีถึง ๒๘ โรค จึงเป็นที่ศรัทธาของผู้ป่วยในการเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับตนเอง

ประเทศไทยมีการจัดหลักสูตรอบรมวิชาฝังเข็มมยาให้กับแพทย์ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มีการจัดอบรมทุกปี จนถึงปัจจุบันสามารถผลิตแพทย์ฝังเข็มเพื่อให้การรักษาอยู่ทั่วประเทศ ขณะเดียวกันได้เริ่มมีการเปิดการเรียนการสอนปริญญาตรีหลักสูตรแพทย์แผนจีนในสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ประเทศไทยจึงมีการเรียนการสอนวิชาฝังเข็มอย่างเป็นระบบมาสิบกว่าปี ถือเป็นศาสตร์ที่ปฏิบัติได้ไม่ยาก ถ้าได้รับการสอนและฝึกภาคปฏิบัติมาอย่างดี ให้ผลการรักษาเป็นที่น่าพอใจ

ปัจจุบันตำราฝังเข็มมีทั้งภาษาไทย อังกฤษและจีน โดยตำราภาษาไทยและอังกฤษส่วนใหญ่อ้างอิงมาจากตำราภาษาจีนเป็นหลัก อีกทั้งตำราแทบทั้งหมดจะมีเนื้อหาที่กล่าวถึงการแพทย์แผนปัจจุบันน้อยมาก ในบทที่กล่าวถึงการรักษาพบว่ามีหลายโรคที่ไม่เป็นที่นิยมในการรักษาด้วยการฝังเข็ม แม้จะมีชื่อจัดประเภทอยู่ในคำแนะนำขององค์การอนามัยโรคว่าเป็นโรคที่รักษาได้ด้วยการฝังเข็ม ส่วนหนึ่งเนื่องจากเป็นโรคที่พบไม่บ่อย หรือเป็นโรคที่สามารถรักษาได้ดีด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันอยู่แล้ว ประกอบกับงานวิจัยมีน้อยมาก และไม่ได้รับการสอนโดยอาจารย์ ประสบการณ์ของแพทย์ในประเทศไทยในการรักษาโรคเหล่านี้จึงค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดความมั่นใจ คณะผู้จัดทำจึงเห็นควรที่จะมีหนังสือที่นำไปใช้ได้จริงสำหรับผู้เรียนฝังเข็ม โดยมีเนื้อหาทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนจีน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ได้เลือกเนื้อหาโรคที่พบบ่อยและแพทย์ค่อนข้างมีประสบการณ์จำนวน ๘ โรค เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่เป็นเล่มแรกเพื่อให้ผู้ที่เรียนวิชาฝังเข็มมีความเข้าใจในโรคนั้น ๆ ก่อนที่จะพิจารณารักษาด้วยการฝังเข็ม อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ป่วยในการตัดสินใจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการรักษา

มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจินสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสถาบันวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา การวิจัย และการรักษาโรคโดยใช้การแพทย์แผนจีนมาเป็นเวลากว่า ๕๗ ปี เป็นมหาวิทยาลัยที่มีโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการฝังเข็มล้นหลามที่สุดในประเทศจีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนามาตรฐานศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศไทยเห็นว่าการจัดทำมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยกับผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจินทำให้เกิดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้างานวิจัยและจากประสบการณ์ของทั้งสองฝ่าย จึงได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจินจัดทำโครงการจัดการความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรค ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขึ้น โดยเน้นโรคที่พบบ่อย โรคที่องค์การอนามัยโรคแนะนำว่าการฝังเข็มได้ผลดี โรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ และโรคที่การแพทย์แผนปัจจุบันรักษาไม่ค่อยได้ผลเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ใช้ประโยชน์ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำหนังสือฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๓ และเผยแพร่ให้กลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย

๘. เป้าหมาย

๘.๑ ได้ต้นฉบับหนังสือฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๓ โดยมีเนื้อหาจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ โรค

๘.๒ แพทย์แผนจีนและแพทย์แผนปัจจุบัน(แพทย์ฝังเข็ม) ที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะ ผ่านการอบรมองค์ความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรค จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ คน

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมคณะทำงานฝ่ายไทย/คณะทำงานร่วมสองฝ่ายที่กรุงเทพฯ ฯ เพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาแลกเปลี่ยนข้อมูลงานวิจัยและประสบการณ์ จำนวน ๑๓ ครั้ง

๙.๒ ประชุมคณะทำงานร่วมทั้งสองฝ่าย ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันของเนื้อหาการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนจีนจากตำราที่อาจมีความแตกต่างกัน รวมทั้งคัดเลือกงานวิจัยเกี่ยวข้องที่น่าเชื่อถือเพื่อการอ้างอิง ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม - ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

๙.๓ จัดอบรมเผยแพร่องค์ความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรคให้แก่ แพทย์ฝังเข็ม และแพทย์จีน ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๐ คน

๙.๔ ได้(ร่าง)ตำราฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่ม ๓

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

-

๑๑. ข้อเสนอแนะ

-

ภาพกิจกรรม

**โครงการประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือ
ด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กับสำนักงานสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๙**

๑. ยุทธศาสตร์กรม งานสนับสนุน (เครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ)

๒. รหัสโครงการ ๐๘๒๑๒๑๔๗๐๔

๓. แผนปฏิบัติราชการ

- ☒ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
☐ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	๗๐,๐๐๐.๐๐	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง	๖,๔๙๐.๐๐	บาท
โอนคืนงบกลางกรม	๖๓,๕๑๐.๐๐	บาท
คงเหลือเงินในโครงการ	๐.๐๐	บาท
แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณปกติกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก		

๖. หลักการและเหตุผล

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับ คณะกรรมการ
สาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการ
วิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนดั้งเดิม เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมี
อายุ ๕ ปี และมีผลจนถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ได้มีการประชุมเพื่อต่ออายุความร่วมมือทางวิชาการต่าง
ๆ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ในข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการดังกล่าว
จะดำเนินการในด้าน การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตสมุนไพร และ
สลับกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการประจำปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๗-๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ คณะผู้แทนจากสาธารณรัฐประชาชน
จีน เดินทางมาประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมประชุมโครงการประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ และการประชุม
คณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีนระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
และคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ นำโดย Mr.Yao
Xiaofeng Deputy Director, Academic Development Office, Shanghai University of TCM โดยมีผู้แทน
ฝ่ายไทยนำโดย ผศ.(พิเศษ) ดร.นายแพทย์จรัสชัย กมลธรรม อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์
ทางเลือก ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้กำหนดหัวข้อการประชุมวิชาการ ครั้งที่ ๙ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ประมาณเดือน
มีนาคม ๒๕๕๙ ประกอบด้วย ๒ หัวข้อ ได้แก่ โรคหุที่เป็นปัญหาการได้ยินและการทรงตัว และโรคทางสูติรีเวช

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องสถาบันการแพทย์ไทย-จีน จึงได้จัดทำโครงการประชุม
วิชาการไทย - เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัว

เทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านการรักษาผู้ป่วยด้วยโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนดั้งเดิม และเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างไทยและจีน สำหรับโครงการนี้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของกรม ฯ ข้อที่ ๔ พัฒนาการศึกษาวิจัยการแพทย์แผนไทย (Academic Hub) และสอดคล้องกับหลักการ ทิศทาง และแนวทางสำคัญของการปฏิรูประบบสุขภาพ ภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย ของสมัชชาสุขภาพครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๒.๔ ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในการบริการสุขภาพให้เข้มแข็ง มีคุณภาพและแพร่หลาย และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขในการสนับสนุนการบูรณาการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพอย่างครบวงจร โดยการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในการเข้าร่วมประชุมวิชาการที่ต่างประเทศ

๗.๒ เพื่อสรุปผลการประชุมวิชาการครั้งที่ ๘ ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

๗.๓ เพื่อวางแผนกิจกรรมความร่วมมือในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๗.๔ เพื่อศึกษาดูงานโรงพยาบาลการแพทย์ผสมผสานและกระบวนการจัดหาสมุนไพร

๘. เป้าหมาย

คณะกรรมการวิชาการร่วมไทย-เชียงใหม่ และผู้เชี่ยวชาญที่นำเสนอผลงานวิชาการ จำนวนไม่น้อยกว่า ๙ คน

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ จัดทำโครงการฯ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิชาการเพื่อนำเสนอในที่ประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ และคณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการการแพทย์ไทย-จีน และเสนอขออนุมัติ

๙.๒ จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิชาการเพื่อนำเสนอในที่ประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ และได้คัดเลือกผลงานวิชาการจำนวน ๒ เรื่อง

๙.๓ ส่งคณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการการแพทย์ไทย-จีน จำนวน ๙ ท่าน เข้าร่วมประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีนระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกกับสำนักงานสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ ณ เทศบาลนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๑๗- ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙

๙.๔ จัดทำรายงานสรุปการเข้าร่วมประชุมฯ และนำเสนอในการประชุมผู้บริหารกรมฯ ครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

๙.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีนระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกกับสำนักงานสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๙ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ภาพกิจกรรม

โครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีน

๑. ยุทธศาสตร์กรม งานสนับสนุน (พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ)

๒. รหัสโครงการ ๐๘๒๑๒๒๔๐๐๕

๓. แผนปฏิบัติราชการ

- ☒ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
☐ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (งบดำเนินงาน)	๑๑๓,๘๘๕.๐๐	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง	๘๘,๙๖๕.๕๐	บาท
คงเหลือเงินในโครงการ	๒๔,๙๑๙.๕๐	บาท
แหล่งที่มาของงบประมาณ งบกลางกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก		

๖. หลักการและเหตุผล

แพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยในด้านการรักษาสุขภาพของคนไทยเมื่อประมาณ ๒๐๐ ปีก่อน ขณะที่ปัจจุบัน ประเทศไทยมีแพทย์แผนจีนที่ได้รับหนังสือรับรองการประกอบโรคศิลปะ โดยอาศัยศาสตร์การแพทย์แผนจีนจำนวน ๗๙๒ คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ในด้านการผลิตกำลังคนด้านการแพทย์แผนจีน ประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการแพทย์แผนจีน ๕ ปี ที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาแพทย์แผนจีนให้การรับรองแล้ว ๗ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยนครราชสีมา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยพะเยา และนอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยอีก ๑ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังดำเนินการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการแพทย์แผนจีน โดยมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยเครือข่ายของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งเคยมีความร่วมมือในจัดประชุมวิชาการ จัดทำหนังสือและตำราด้านการแพทย์แผนจีน การจัดอบรมระยะสั้นมาก่อน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นยังไม่มีกรอบความร่วมมือที่แน่ชัด และจากการที่มีมหาวิทยาลัยมีการเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรแพทย์แผนจีนมากขึ้น และมีนักศึกษาสนใจในการเรียนศาสตร์นี้เพิ่มมากขึ้น ทำให้การผลิตบุคลากรด้านการแพทย์แผนจีนมากขึ้นตามไปด้วย

ดังนั้นเพื่อให้การผลิตกำลังคนด้านการแพทย์แผนจีนมีคุณภาพตามมาตรฐาน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถรองรับความต้องการของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐที่ขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ทางสถาบันการแพทย์แผนไทย-จีน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจหลักในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เพื่อผสมผสานเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพไทย เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทั้งสถาบันที่ผลิตบุคลากรด้านการแพทย์แผนจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ เกิดความคิดริเริ่มในการกำหนดข้อกำหนดความร่วมมือด้านการแพทย์แผนจีน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ การวิจัย และการให้บริการสุขภาพ อันจะส่งผลให้บุคลากรด้านการแพทย์แผนจีนมีประสิทธิภาพ ศักยภาพ ความรู้ความสามารถ และทักษะในการให้บริการสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนอย่างมีมาตรฐาน จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

๗. วัตถุประสงค์

เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายสถาบันการศึกษาในการพัฒนางานในด้านต่างๆ และแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่องานการแพทย์แผนจีน ประกอบด้วย มาตรฐานหลักสูตร/ตำรา และการประชุมวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน

๘. เป้าหมาย

จัดประชุมเครือข่ายสถาบันการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีน จำนวน ๓ ครั้ง

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ จัดทำโครงการฯ และเสนอขออนุมัติ

๙.๒ จัดประชุมเครือข่ายสถาบันการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีนจำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของภาคีเครือข่าย

- ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓ ของภาคีเครือข่าย

- ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ของภาคีเครือข่าย

๙.๓ จัดทำสรุปรายงานการประชุมทั้ง ๓ ครั้ง

๙.๔ จัดอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านศาสตร์การแพทย์แผนจีน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ เครือข่ายแพทย์ฝังเข็ม และแพทย์จีน โดยเชิญวิทยากรจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุม ๒ อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๑ คน

๕) สรุปลผลการดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันการศึกษาด้านการแพทย์แผนจีน

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

-

๑๑. ข้อเสนอแนะ

-

ภาพกิจกรรม

โครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. ยุทธศาสตร์กรม ส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานสู่ระบบสุขภาพ

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติการ

- ☐ ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ☒ นอกแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับเงินลงทะเบียน	๑,๖๓๕,๐๐๐	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง	๑,๖๓๕,๐๐๐	บาท
เงินเหลือคืน	๐	บาท
แหล่งที่มาของงบประมาณ		เงินลงทะเบียน

๖. หลักการและเหตุผล

การฝังเข็ม (Acupuncture) เป็นวิธีการรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแขนงหนึ่งที่มีวิวัฒนาการและถ่ายทอดจากการสั่งสมประสบการณ์อันยาวนานกว่า ๓,๐๐๐ ปี มีการเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ทั้งทั้งเอเชีย ยุโรป และอเมริกา สำหรับประเทศไทย การฝังเข็มเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเมื่อ ๗๐๐ ปี ก่อน โดยเข้ามาพร้อมกับพ่อค้าชาวจีน หลังจากประเทศไทยและจีนเริ่มมีสัมพันธภาพทางการทูต ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ได้มีแพทย์ไทยไปศึกษาวิชาฝังเข็มจากสถาบันฝึกอบรมที่องค์การอนามัยโลกรับรองในประเทศจีน ประเทศในยุโรป และสหรัฐอเมริกา อันเป็นจุดเริ่มต้นที่แพทย์แผนปัจจุบันในประเทศไทยได้ให้ความสนใจวิชาฝังเข็ม นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนและผู้สนใจจากประเทศไทยส่วนหนึ่งได้ไปศึกษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่ประเทศจีน ทำให้การฝังเข็มเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ การฝังเข็มเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการลดน้ำหนักในกลุ่มวัยรุ่น นักแสดง และประชาชนทั่วไป กระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาสุขภาพประชาชนและคุ้มครองผู้บริโภค มีความห่วงใยถึงปัญหาการให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐาน และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการที่ขาดความรู้และประสบการณ์ อาทิเช่น การติดเชื้อ การฝังเข็มถูกหรือทะลุอวัยวะภายในที่สำคัญ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและสมาคมแพทย์ฝังเข็มและสมุนไพร ได้จัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) สำหรับแพทย์แผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๑ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ศาสตร์การฝังเข็มที่ได้มาตรฐาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ดูแลรักษาผู้ป่วยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ กระทรวงสาธารณสุขมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภารกิจการพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นควรถ่ายโอนงาน ด้านการจัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) ให้สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นผู้รับผิดชอบจัดการอบรมในโครงการดังกล่าวต่อไป สถาบันการแพทย์ไทย-จีนและแพทย์

สมาคมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน โดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงได้จัดทำโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็มต่อเนื่องเป็นรุ่นที่ ๓๑

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อให้แพทย์ที่ผ่านการอบรมเข้าใจและสามารถใช้หลักการแพทย์แผนจีนขั้นพื้นฐานในการวินิจฉัยโรคก่อนการฝังเข็ม

๗.๒ เพื่อให้แพทย์ที่ผ่านการอบรมสามารถรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม โดยใช้จุดฝังเข็ม ๑๕๐ จุดในการรักษาอาการและโรคที่พบบ่อย ๒๕ โรค ได้อย่างปลอดภัย ได้มาตรฐานและประหยัด

หน่วยงานผู้จัด

๑. สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๒. มูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน
๓. มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู

ระยะเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรม

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ – ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เวลาเรียน ๘.๓๐ น. - ๑๖.๐๐ น. วันละ ๖ ชั่วโมง วันจันทร์ – วันศุกร์ เว้นวันหยุดราชการ

๑. ภาคทฤษฎี ณ ห้องอเนกประสงค์ ชั้น ๒ สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข

๒. สถานที่ศึกษาดูงานในประเทศ แบ่งเป็นกลุ่ม ศึกษาดูงาน ๔ ครั้ง/กลุ่ม

๓. สถานที่ฝึกภาคปฏิบัติ ๑๔ ครั้ง ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ

๔. ฟังการบรรยายและศึกษาดูงาน ณ โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน

๘. เป้าหมาย

เป็นแพทย์ที่ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมในประเทศไทย ภาครัฐและเอกชนจำนวน ๓๘ คน

หลักสูตรการอบรม

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวม ๓๗๘ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี

- บทบาทและนโยบายการพัฒนาการแพทย์แผนจีน	๓	ชั่วโมง
- การอ่านและเขียนพินอิน	๓	ชั่วโมง
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฝังเข็ม	๑	ชั่วโมง
- การแพทย์แผนจีนพื้นฐาน	๙๙	ชั่วโมง
- ทฤษฎีการฝังเข็มและการสาธิต	๑๘๒	ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ

- การศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ	๓๐	ชั่วโมง
- การฝึกภาคปฏิบัติในแหล่งฝึก	๓๐	ชั่วโมง

สอบภาคทฤษฎี / ปฏิบัติ ๓๐ ชั่วโมง

เงื่อนไขการจบหลักสูตรการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตร เมื่อผ่านเกณฑ์ดังนี้

๑. มีเวลาเข้าอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕
๒. ต้องส่งรายงานกลุ่มสรุปคำบรรยาย
๓. ต้องส่งรายงานการให้บริการรักษาผู้ป่วยด้วยการฝังเข็ม คนละ ๑๐ ราย
๔. ต้องผ่านการศึกษาดูงานที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู

เกณฑ์การประเมินผลผู้เข้าอบรม

๑. สอบครั้งที่ ๑ ระบบเส้นลมปราณ และจุดฝังเข็ม (ข้อเขียนและปฏิบัติ)
 ๒. สอบครั้งที่ ๒ ทฤษฎีการแพทย์แผนจีน (ข้อเขียนและปฏิบัติ)
 ๓. สอบครั้งที่ ๓ ภาคปฏิบัติการฝังเข็ม
- คะแนนสอบต้องได้ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปในการสอบแต่ละครั้ง (ทฤษฎี/ปฏิบัติ) จึงถือว่าผ่าน

งบประมาณ

จากเงินค่าลงทะเบียน

- ผู้อบรมภาครัฐ	๒๕ คน x ๕๐,๐๐๐	=	๑,๒๕๐,๐๐๐	บาท
- ผู้อบรมภาคเอกชน	๗ คน x ๕๕,๐๐๐	=	๓๘๕,๐๐๐	บาท
	รวม	=	๑,๖๓๕,๐๐๐	บาท

- ค่าลงทะเบียนจัดเก็บและเบิกจ่ายผ่านมูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน

หมายเหตุ - ผู้เข้ารับการอบรมเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา สามารถเบิกค่าลงทะเบียน ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก และค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเข้ารับการอบรมภายในประเทศจากต้นสังกัด ตามระเบียบกระทรวงการคลัง

เกณฑ์การประเมินผลผู้เข้าอบรม

๑. การสอบภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
๒. ประเมินผลหลังจากจบการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ๖ เดือน

เนื้อหาหลักสูตร

๑. การอ่านพินอิน
๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฝังเข็ม
๓. บทนำทฤษฎีเส้นลมปราณและจุดฝังเข็ม (1), (2)
๔. เส้นลมปราณและจุดฝังเข็มที่ใช้บ่อย ประกอบด้วย LU(11), LI(20), ST(45), SP(21), BL(67), SI(19), HT(9), KI(27), PC(9), RN(24), DU(28), GB(44), LR(14), SJ(23), GB (44)
๕. เส้นลมปราณและจุดฝังเข็มพิเศษ
๖. ทฤษฎี ประกอบด้วย ทฤษฎีอิน-หยาง, ทฤษฎีปี่ญจธาตุ (๑), (๒) ทฤษฎีอวัยวะภายใน (๑) (๒) (๓) (๔) ทฤษฎีเกี่ยวกับการฝังเข็ม
๗. สารสำคัญ ชี เลือด จินเย่ (๑) (๒)
๘. สาเหตุการเกิดโรคและกลไกการดำเนินโรค (๑) (๒) (๓) (๔)
๙. การตรวจวินิจฉัยโรค (๑) (๒) (๓) (๔)
๑๐. การวิเคราะห์กลุ่มอาการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มอาการโรคออกเป็น ๘ หมวด (๑) (๒) การวิเคราะห์กลุ่มอาการจากชี เลือด จินเย่ (๑) (๒) การวิเคราะห์กลุ่มอาการตามอวัยวะภายใน (๑) (๒) (๓) (๔) การวิเคราะห์กลุ่มอาการแบบอื่นๆ
๑๑. หลักการป้องกันและรักษาโรค

๑๒. วิธีการฝังเข็มและเทคนิคการกระตุ้นเข็ม
๑๓. ข้อควรระวังและการแก้ไขความผิดปกติจากการฝังเข็ม
๑๔. การใช้เข็มในรูปแบบอื่นๆ
๑๕. การรมโกฐ
๑๖. การครอบแก้ว
๑๗. การใช้เข็มคีรชะ
๑๘. การใช้เข็มหู
๑๙. บทนำการรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม ประกอบด้วย การรักษาโรคต่างๆด้วยการฝังเข็ม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) (๑๙) (๒๐) (๒๑) (๒๒) (๒๓) (๒๔) (๒๕) (๒๖) (๒๗) (๒๘)
๒๐. ประสบการณ์การวิจัยและการรักษาผู้ป่วยด้านการฝังเข็ม วิทยากร คือ
 ๑. นายแพทย์วิรัตน์ เตชะอารมณ์กุล
 ๒. นายแพทย์กิตติศักดิ์ เก่งสกุล
 ๓. นายแพทย์สมนึก ศิริพานทอง
 ๔. นายแพทย์กิตติ องค์กรักษ์
 ๕. นายแพทย์วิชัย ศุภนรานนท์
 ๖. นายแพทย์สุทัศน์ ภัทรวรรณธรรม
๒๑. เทคนิคการฝังเข็มแบบอาจารย์ถังจิงฉาง
๒๒. การฝังเข็มรักษาโรคทางระบบประสาท

การศึกษาดูงานและการฝึกภาคปฏิบัติ

ในการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) นั้น นอกจากผู้เข้าอบรมจะต้องศึกษาในทางทฤษฎีแล้ว ยังต้องศึกษาดูงานและฝึกภาคปฏิบัติภายในประเทศ และศึกษาดูงาน ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย โดยการศึกษาดูงานและการฝึกภาคปฏิบัติ จะแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น ๔ กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีแพทย์พี่เลี้ยงคอยดูแลให้คำปรึกษาและสอนเสริมไปพร้อมกับวิทยากรหลัก โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดหลัก ดังนี้

๑. การศึกษาดูงาน แบ่งเป็นการศึกษาดูงานภายในประเทศ และการศึกษาดูงานในต่างประเทศ

๑.๑ การศึกษาดูงานภายในประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้อบรมได้รับความรู้ แนวคิด และแนวทางในการศึกษาโรคต่างๆ ด้วยการฝังเข็ม

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการรักษา
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการป้องกันโรค
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการฟื้นฟูสภาพ
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

ศึกษาดูงานด้านการฝังเข็มในหน่วยงาน/สถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ๔ แห่ง โดยจะแบ่งผู้เข้ารับการอบรมหมุนเวียนไปดูงาน ดังนี้

- ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
- คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

- กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม
- โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี
- คลินิกห้วเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย

ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ฟังการบรรยายสรุปโดยวิทยากรของแต่ละหน่วยงาน
- ศึกษาดูงานในแผนกของฝังเข็มและแผนกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และซักถามข้อสงสัยกับวิทยากร

การศึกษาดูงานในต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับการถ่ายทอดความรู้อย่างกว้างขวางจากผู้เชี่ยวชาญ ดูตัวอย่างและแนวทางการทำงาน ตลอดจนการศึกษารายละเอียดต่อเนื่องและการค้นคว้าวิจัยด้วยตัวเอง

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงานด้านการบริการและการให้บริการของโรงพยาบาล (intergrated hospital)
- ศึกษาดูงานด้านคลินิกฝังเข็ม

ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ไปศึกษาดูงานด้านการฝังเข็ม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สัปดาห์สุดท้ายของหลักสูตรการอบรม ระยะเวลา ๓ วัน (๑๘ ชั่วโมง)

การศึกษาดูงาน แบ่งเป็นการศึกษาดูงานภายในประเทศ และการศึกษาดูงานในต่างประเทศ

การศึกษาดูงานภายในประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้อบรมได้รับความรู้ แนวคิด และแนวทางในการศึกษาโรคต่างๆ ด้วยการฝังเข็ม

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการรักษา
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการป้องกันโรค
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการฟื้นฟูสภาพ
- ศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ฟังการบรรยายสรุปโดยวิทยากรของแต่ละหน่วยงาน
- ศึกษาดูงานในแผนกของฝังเข็มและแผนกอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และซักถามข้อสงสัยกับวิทยากร

สถานที่ศึกษาดูงานในประเทศ

คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล

คลินิกห้วเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย

กรมแพทย์ทหารบก

สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ

การศึกษาดูงานในต่างประเทศ

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับการถ่ายทอดความรู้อย่างกว้างขวางจากผู้เชี่ยวชาญ ดูตัวอย่างและแนวทางการทำงาน ตลอดจนการศึกษาอย่างต่อเนื่องและการค้นคว้าวิจัยด้วยตัวเอง

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- ศึกษาดูงานด้านการบริการและการให้บริการของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน
- ศึกษาดูงานด้านคลินิกฝังเข็ม

ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเดินทางไปศึกษาดูงานด้านการฝังเข็ม ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน สัปดาห์สุดท้ายของหลักสูตรการอบรม ระยะเวลา ๓ วัน (๑๘ ชั่วโมง) วันที่ ๒ - ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

สถานที่ศึกษาดูงาน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ไปศึกษาดูงานด้านการฝังเข็ม ณ โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการและการบริการในโรงพยาบาล
- ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการและการบริการในแผนกฝังเข็ม
- เยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ด้านการแพทย์แผนจีน
- ฟังการบรรยายพิเศษ/ศึกษาดูงานในแผนกวิจัย
- รับประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน)

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ภาคทฤษฎี หลักการต่างๆ ไปฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและแนวทางการปฏิบัติการฝังเข็มที่ถูกต้อง ตลอดจนการให้การรักษาผู้ป่วย

ประเด็นการฝึกภาคปฏิบัติ

ผู้เข้าอบรมแต่ละคนจะต้องตรวจวินิจฉัย ให้การรักษาผู้ป่วยและต้องส่งรายงานอย่างน้อย ๑๐ ราย

- การตรวจวินิจฉัยโรค
- การตรวจร่างกายแบบการแพทย์แผนจีน
- การเขียนแจ้ง
- หลักการรักษาและจุดที่ใช้ในการฝังเข็ม

ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ

ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติด้านการฝังเข็มในหน่วยงาน/สถานพยาบาลของรัฐที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติ จำนวน ๙ ครั้ง ระยะเวลา ๓๐ ชั่วโมง จำนวน ๗ แห่ง ดังนี้

- โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์	จังหวัดนครปฐม
- โรงพยาบาลเสาไห้	จังหวัดสระบุรี
- โรงพยาบาลบางปะกง	จังหวัดฉะเชิงเทรา

- โรงพยาบาลบางบางน้ำเปรี้ยว	จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โรงพยาบาลราชพิพัฒน์	กรุงเทพมหานคร
- โรงพยาบาลบางปลาหม้า	จังหวัดสุพรรณบุรี
- โรงพยาบาลเจ้าพระยายมราช	จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนการฝึกภาคปฏิบัติ

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ในการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละครั้งจะมีวิทยากรที่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือแพทย์ประจำคลินิกฝังเข็มของแหล่งฝึกเป็นผู้ให้คำแนะนำในการรักษาผู้ป่วย จำนวน ๒-๔ คน/ครั้ง โดยมีวิทยากรหลัก คือ อาจารย์ประจำหลักสูตรจากประเทศจีนเป็นผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติ
- ผู้เข้าอบรมแต่ละคนได้ตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาผู้ป่วยอย่างน้อย ๑๐ ราย และบันทึกผลการรักษาตามแบบฟอร์มรายงานการฝึกภาคปฏิบัติ โดยเริ่มจากการสอบถามอาการเจ็บป่วยปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต การตรวจร่างกายต่างแบบการแพทย์แผนจีน ผลการวินิจฉัย การเขียนแจ้ง หลักการรักษา และจุดที่ใช้ฝังเข็ม
- ส่งแบบฟอร์มรายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

วิทยากรการอบรม ประกอบด้วย

๑. นายแพทย์สุริยะ วงศ์คงคาเทพ
อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๒. นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม
ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๓. Prof. Li Guilan
มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน
๔. พันเอกทักษิณ เจียมทอง
กรมแพทย์ทหารบก
๕. นายแพทย์วิรัตน์ เตชะอาภรณ์กุล
สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ
๖. นายแพทย์วิชัย สุภนรานนท์
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
๗. อาจารย์ธเนตร บัวแย้ม
นักวิชาการอิสระ
๘. นายแพทย์ศิริยศ วนิชานนท์
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยรังสิต
๙. นายแพทย์สุทัศน์ ภัทรวรรณธรรม
โรงพยาบาลกลาง
๑๐. แพทย์หญิงสุชาดา อโณทยานนท์
โรงพยาบาลชลบุรี
๑๑. นายแพทย์กิตติศักดิ์ เก่งสกุล
โรงพยาบาลวิชัยยุทธ

๑๒. นายแพทย์โสภณ เอี่ยมศิริกุล
The skin clinic
๑๓. ศาสตราจารย์แพทย์จีน เหยียน ลี
คลินิกหัวเหี้ยวไทย-จีน แพทย์แผนไทย
๑๔. นายแพทย์กิตติ องค์กรรักษ์
โรงพยาบาลลำลูกกา
๑๕. แพทย์จีนมานพ เลิศสุทธีรักษ์
นักวิชาการอิสระ
๑๖. นายแพทย์โกสินทร์ ตริรัตน์วีรพงษ์
โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า
๑๗. เกสัชกรหญิงสินีพร ดอนนาปี
สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

วิทยากรในการศึกษาดูงาน ประกอบด้วย

๑. นายแพทย์วิชัย สุภนรานนท์
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
๒. นายแพทย์วิรัตน์ เตชะอารมณ์กุล
สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ
๓. พลตรีจิตติภูมิ เอื้ออำนวย
กรมแพทย์ทหารบก
๔. ศาสตราจารย์แพทย์จีน เหยียน ลี
คลินิกหัวเหี้ยวไทย-จีน แพทย์แผนไทย

วิทยากรในการฝึกภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย

๑. นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม
ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๒. นายแพทย์สมคิด ปิยะมาน
โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า
๓. นายแพทย์ศิริยศ วนิชขานนท์
อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยรังสิต
๔. แพทย์หญิงสุชาดา โฉมทยานนท์
โรงพยาบาลชลบุรี
๕. นายแพทย์กิตติ องค์กรรักษ์
โรงพยาบาลลำลูกกา
๖. นายแพทย์มนะชัย อิงสุรารักษ์
โรงพยาบาลดอนตูม
๗. แพทย์จีนพรพรรณ ลีัมพิพัฒน์ชัย
นักวิชาการอิสระ (๖๙สหคลินิก)
๘. แพทย์หญิงธันต์ ศุภศิริ
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๙. แพทย์จีนนภสร แสงศิวะฤทธิ์
คณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
๑๐. นายแพทย์ภูริทัต แสงทองพานิชกุล
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
๑๑. นายแพทย์โสภณ เอี่ยมศิริกุล
The skin clinic
๑๒. นายแพทย์วสุ ปิยะศิริศิลป์
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
๑๓. แพทย์หญิงสุนิสา เฮงศิริ
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
๑๔. นายแพทย์ดิเรก ภาคกุล
โรงพยาบาลบางคล้า
๑๕. แพทย์จีนตรุณี กิจนิกร
โรงพยาบาลบางคล้า

ล่ามแปลภาษา

๑. นายแพทย์ธวัช	บุรณถาวรสม
๒. แพทย์หญิงธรรณต์	ศุภศิริ
๓. แพทย์จีนนภสร	แสงศิวะฤทธิ์
๔. แพทย์จีนหวัง	เสี่ยวเทา
๕. แพทย์จีนลิซิดา	ทองแย้ม
๖. แพทย์จีนอัจฉราภรณ์	สุริเมือง

ปฐมนิเทศ โดย

๑. นายแพทย์ธวัช	บุรณถาวรสม
๒. นายแพทย์สมคิด	ปิยะมาน
๓. นายแพทย์วิรัตน์	เตชะอาภรณ์กุล
๔. แพทย์จีนสมชาย	จิรพินิจวงศ์

๙. ผลการดำเนินงาน

แพทย์ที่ผ่านการอบรมจำนวน ๓๒ คน เข้าใจและใช้หลักการแพทย์แผนจีนในการวินิจฉัยโรคก่อนการฝังเข็มและรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม โดยใช้จุดฝังเข็ม ๑๕๐ จุด ในการรักษาอาการและโรคที่พบบ่อย ๒๕ โรค ได้อย่างปลอดภัย ได้มาตรฐานและประหยัด ซึ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผู้เข้าอบรมได้มีการศึกษาดูงาน ๔ ครั้ง ฝึกภาคปฏิบัติ และสอบภาคปฏิบัติในสถานพยาบาลต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด จำนวน ๑๒ ครั้ง โดยอยู่ในความควบคุมของวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการฝังเข็ม หลังการอบรมมีการประเมินผู้เข้าอบรมโดยการสอบภาคปฏิบัติ ผู้เข้าอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินและสอบผ่านภาคทฤษฎีร้อยละ ๗๘.๙๖ สอบผ่านภาคปฏิบัติร้อยละ ๙๕.๖ และสรุปการเข้าเรียนเฉลี่ยร้อยละ ๙๑.๐๖ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่หลักสูตรกำหนด

รายชื่อผู้ผ่านการอบรม ฯ จำนวน ๓๒ คน ดังนี้

๑. แพทย์หญิงกมลวรรณ	เดชะวรวิ	โรงพยาบาลลาดยาว
๒. แพทย์หญิงกอบกาญจน์	กุลสุจริต	โรงพยาบาลคำชะอี
๓. แพทย์หญิงกัลยาณี	อัครชิโนเรศ	โรงพยาบาลป่าซาง
๔. นายแพทย์ไกรฤกษ์	ไพโรสสิน	รพ.พนมดงรักเฉลิมพระเกียรติ
๕. นายแพทย์คณิต	ตันติชัยวนิช	โรงพยาบาลระยอง
๖. นายแพทย์คณินทร์	กิริติพงศ์ไพบุลย์	รพ.ป่าตอง
๗. แพทย์หญิงจุฬานี	ฟักแพง	รพ.สมเด็จพระยุพราชนครไทย
๘. นายแพทย์ชวกิจ	ดีอ่วม	รพ.พยุหะคีรี
๙. แพทย์หญิงณิชารีย์	จักรแก้ว	รพ.ฝาง
๑๐. แพทย์หญิงดวงพร	ชัตตินานนท์	รพ.สมเด็จพระยุพราชสระแก้ว
๑๑. แพทย์หญิงนฤมล	สวรรค์ปัญญาเลิศ	กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
๑๒. แพทย์หญิงบุษราลักษณ์	ธนวัฒนาเจริญ	add life anti aging center
๑๓. นายแพทย์ปรมะ	ประทุมมาศ	absolute health clinic
๑๔. แพทย์หญิงปานขวัญ	ธรรมสกุลศิริ	รพ.สมเด็จพระสังฆราชฯ จ.ชลบุรี
๑๕. แพทย์หญิงปิยะรัฐ	บุญเหลือ	สุขเจริญคลินิก
๑๖. ดร.นพ.ปิยะวงศ์	เศรษฐวงศ์	สมวงศ์การแพทย์
๑๗. แพทย์หญิงพรทิพย์	เพชรมณี	รพ.เทพา
๑๘. แพทย์หญิงพัชรภรณ์	จันทอดสาร	รพ.กลาง
๑๙. แพทย์หญิงพิมพ์ชนก	สุนทร	รพ.ร้องกวาง
๒๐. แพทย์หญิงแพรวพรรณ	พรยศ	รพ.ศรีสมเด็จ
๒๑. แพทย์หญิงรัชฎาพร	สีลา	รพ.เกษตรวิสัย
๒๒. แพทย์หญิงวรรณิตา	สุขอุ่ม	รพ.สังขะ
๒๓. แพทย์หญิงวาสิฏฐี	คุรุชาคร	-
๒๔. แพทย์หญิงวิภา	สุวรรณชีวะศิริ	รพ.ไชยปราการ
๒๕. นายแพทย์สรศักดิ์	ศุภผล	รพ.รามาริบัติ
๒๖. แพทย์หญิงสิริกานต์	เอกอภิวังค์	รพ.พัทลุง
๒๗. แพทย์หญิงสุพิชชา	แสงทองพราว	รพ.สายไหม
๒๘. แพทย์หญิงสุภัทรา	คันติโต	ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก ม.มหิดล
๒๙. นายแพทย์สุรศักดิ์	สุขสงวน	รพ.ชะอำ
๓๐. นายแพทย์อนันต์	ชาติศิริพัฒนา	รพ.บึงกาฬ
๓๑. แพทย์หญิงอาภา	สัตยสังข์สกุล	รพ.ราชพิพัฒน์
๓๒. แพทย์หญิงฉันทนา	หมอกเจริญพงศ์	สถาบันมะเร็งแห่งชาติ

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

การสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนเป็นไปด้วยความลำบาก การเรียนการสอนของไทยและจีนต่างกันบ้าง ภาษาไทยและภาษาจีนก็มีที่มาต่างกัน คำบางคำของภาษาจีนก็ยากที่จะอธิบายเป็นภาษาไทยเพราะแตกต่างกันที่วัฒนธรรม

๑๑. ข้อเสนอแนะ

๑. ลำดับการสอนอยากให้ปรับเนื้อหา สอนหลักการพื้นฐานแผนจีนให้เข้าใจก่อนแล้วค่อยเริ่มสอนเรื่องจุด
๒. การสอบ เนื้อหาเกี่ยวกับจุดบางเรื่องลึกมาก เอาไปใช้ไม่ได้ การสอบซ่อมไม่ควรออกข้อสอบยาก
๓. การอบรมต่างประเทศ ทางหน่วยงานควรเป็นผู้เลือกบริษัททัวร์ และจัดโปรแกรมที่จะไปอบรมดูงาน รวมทั้งเสนอราคามาเลย ไม่ควรให้นักเรียนมาจัดการเพราะความต้องการของนักเรียนแต่ละคนไม่ตรงกัน และการประสานงานต้องตลอดเวลา บางครั้งรบกวนเวลาเรียนและเวลาพักผ่อนอย่างมาก
๔. ควรมีความเด็ดขาดในการบังคับให้นักเรียนต้องไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ
๕. ครั้งแรกที่ยกฝึกภาคปฏิบัติ ควรเลือก case มาเพื่อเป็นตัวอย่าง และให้อาจารย์สอนก่อนตั้งแต่ซักประวัติ ตรวจร่างกาย เป้นั้นเจ็บ ผึงเข็มให้ดู สนยาให้ดู เจาะปล่อยเลือดให้ดู ให้นักเรียนฝึกทำเองให้ทั่วถึง ครอบแก้วให้ดูและให้ทำเอง เพราะว่า case ยังไม่เคยดู เช่น การเจาะปล่อยเลือดดำจุก
๖. การอบรมเห็นควรเป็นทฤษฎี จุดฝังเข็ม การปฏิบัติ น่าจะดีกว่า
๗. ควรถ่ายเอกสารหนังสือเรียนแจกให้ฟรี
๘. ควรมีการแนะนำสถานที่พัก สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด/เดินทางไกล เพื่อความสะดวกในการเดินทาง
๙. การเรียน ชั่วโมงเรียนอัดแน่นเกินไป ทำให้นักเรียนรู้สึกล้าและรับไม่ทัน เครียดระหว่างเรียนและสอบ เพราะไม่เข้าใจ
๑๐. อยากให้มีการส่ง power point ให้ผู้แปลรับทราบหัวข้อกันก่อน คิดว่าจะทำให้การแปลราบรื่นและเข้าใจมากขึ้น
๑๑. อยากให้เพิ่มชั่วโมงในคาบปฏิบัติ

ภาพกิจกรรม

โครงการศึกษานำไปใช้ประโยชน์ตามโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน)

๑. ยุทธศาสตร์กรม ส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานสู่ระบบสุขภาพ

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

☐ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

☒ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ๖๔๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ Fixed cost สพจ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๖. หลักการและเหตุผล

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยเพื่อผสมผสานเข้าสู่ระบบสุขภาพ โดยมีภารกิจหลักข้อที่ ๔ คือ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนจีนทุกภาคส่วนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และสอดคล้องตามภารกิจของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ข้อที่ ๔ คือ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และเสริมสร้างความรอบรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือก นำไปสู่การใช้ประโยชน์ของประชาชน

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้(ชื่อเดิม) กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกร่วมกับสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและสมาคมแพทย์ฝังเข็มและสมุนไพร ได้จัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) สำหรับแพทย์แผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ศาสตร์ การฝังเข็มที่ได้มาตรฐาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ดูแลรักษาผู้ป่วย ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ตั้งแต่วันที่ ๑ จนถึง ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นรุ่นที่ ๑๒ มีแพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรม ๖๖๖ คน โดยสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รุ่นที่ ๑-รุ่นที่ ๑๒ จำนวน ๔๖๖ คน หลังจากนั้นได้มอบให้สถาบันพระบรมราชชนกดำเนินการต่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๕ รุ่นที่ ๑๓-รุ่นที่ ๒๖ มีแพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรม ๕๗๐ คน รวมแพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรม ๖๖๖ คน รุ่นที่ ๑-รุ่นที่ ๒๗ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๓๖ คน (เกสัชกรหญิงเย็นจิตร เตชะดำรงสิน. (๒๕๕๖). หนึ่งทศวรรษการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕. ร้านพุ่มทอง: สานวนิการพิมพ์)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ กระทรวงสาธารณสุขมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภารกิจการพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นควรถ่ายโอนงานด้านการจัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) ให้สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นผู้รับผิดชอบจัดการอบรมในโครงการดังกล่าวต่อไป โดยร่วมกับมูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน และมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งได้ดำเนินโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม ๓ เดือน ต่อมาเป็นรุ่นที่ ๒๙ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ รุ่นที่ ๓๐ โดยมีผู้ผ่านการอบรม ๖๖๖ คน ทั้ง ๒ รุ่น จำนวน ๔๑ คน และ ๓๘ คน ตามลำดับ ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการศึกษานำไปใช้ประโยชน์ตามโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) เพื่อศึกษานำไปใช้ประโยชน์ของแพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรมตามโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) รุ่นที่ ๒๙-๓๐ ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษานำไปใช้ประโยชน์ของแพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรมตามโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) รุ่นที่ ๒๙-๓๐

๘. เป้าหมาย

แพทย์ฝังเข็มที่ผ่านการอบรมตามโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) รุ่นที่ ๒๙-๓๐ จำนวน ๗๙ คน

๙. ผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล

มีผู้ตอบแบบสอบถาม ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒๔ ของกลุ่มเป้าหมาย เป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๖.๑๖ เพศหญิง ร้อยละ ๕๔.๘๔ มีอายุเฉลี่ย ๒๑-๓๐ ปี ร้อยละ ๑๙.๓๕ อายุเฉลี่ย ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ร้อยละ ๕๘.๐๖ อายุเฉลี่ย ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๑๖.๑๓ อายุเฉลี่ย ๕๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๖.๔๕ ระดับการศึกษาสูงสุด ปริญญา แพทยศาสตร์ ร้อยละ ๙๖.๗๗ ประกอบด้วยสาขา เวชศาสตร์ครอบครัว ร้อยละ ๒๙.๐๓ เวชปฏิบัติทั่วไป คิดเป็น ร้อยละ ๑๙.๓๕ เวชศาสตร์ฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๐ วิสัญญีวิทยา และเวชศาสตร์ป้องกันมีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ ๙.๖๘ ศัลยศาสตร์ ๖.๔๕ สูตินารีเวช และ อายุรแพทย์ จิตแพทย์ มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ ๓.๒๓ และ ปริญญาโท(สุขภาพจิตชุมชน) ร้อยละ ๓.๒๓

ส่วนที่ ๒ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ฝังเข็ม)

ผู้ที่ผ่านการอบรมทั้งหมดที่ตอบสอบถาม ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์โดยการให้บริการฝังเข็ม (ร้อยละ ๑๐๐) ซึ่งเป็นสถานบริการที่ให้บริการฝังเข็มอยู่ตามแผนก ร้อยละ ๔๘.๓๙ และเป็นคลินิกรวม ร้อยละ ๒๙.๐๓ อื่น ๆ ได้แก่ คลินิกฝังเข็ม คลินิกฝังเข็มในกลุ่มงานแพทย์แผนไทย และห้องคลอดใช้เตียง ANC ร้อยละ ๑๙.๓๕

โดยโรงพยาบาลส่วนใหญ่มีขนาด ๑๐-๙๐ เตียง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๙ รองลงมาขนาด ๒๐๑-๕๐๐ เตียง ร้อยละ ๒๕.๘๑ ขนาดมากกว่า ๕๐๐ เตียง ร้อยละ ๙.๖๘ และขนาด ๙๑-๒๐๐ เตียง ร้อยละ ๖.๔๕ และโรงพยาบาลมีจำนวนเตียงที่ให้บริการฝังเข็ม โดยเฉลี่ยละ ๗ เตียง/แห่ง

มีรูปแบบการให้บริการ คือ เปิดให้บริการทุกวัน ร้อยละ ๒๒.๕๘ และเปิดให้บริการเฉพาะบางวัน ร้อยละ ๗๔.๑๙ และให้บริการฝังเข็มที่บ้านผู้ป่วยอัมพฤกษ์อัมพาต ร้อยละ ๓.๒๓ มีการให้บริการฝังเข็มรักษาโรค ทั้ง ๔ โรค ได้แก่ โรคไมเกรน โรคข้อเข่าอักเสบ โรคภูมิแพ้ และ โรคอัมพฤกษ์ อัมพาต พบว่า

๑. ให้บริการฝังเข็มรักษาโรคไมเกรน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖๕ เฉลี่ย ๕ ราย/เดือน
๒. ให้บริการฝังเข็มรักษาโรคข้อเข่าอักเสบ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เฉลี่ย ๑๘ ราย/เดือน
๓. ให้บริการฝังเข็มรักษาโรคภูมิแพ้ ร้อยละ ๖๔.๕๒ เฉลี่ย ๓ ราย/เดือน
๔. ให้บริการฝังเข็มรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต ร้อยละ ๙๐.๓๒ เฉลี่ย ๑๐ ราย/เดือน

อาการหรือโรคที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้บริการฝังเข็ม มากที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่

๑. กลุ่มอาการปวดกล้ามเนื้อ คอ บ่า ไหล่ หลัง
๒. ข้อเข่าอักเสบ
๓. อัมพฤกษ์ อัมพาต CVA และ Stroke
๔. ปวดศีรษะไมเกรน
๕. โรคเกี่ยวกับเส้นประสาทส่วนปลายหรือปลายประสาทผิดปกติ ได้แก่ Sciatica pain, Bell's palsy, Facial palsy, nerve palsy

นอกจากนี้ ยังมีอาการหรือโรคอื่น ๆ ได้แก่ ภูมิแพ้ นอนไม่หลับ ลดน้ําหนัก น้ําล็อค Vertigo Dysmenorrhea ปวดท้อง

โดยเฉลี่ยมีผู้มารับบริการฝังเข็มที่สถานบริการ จำนวน ๑๒๑ ราย/เดือน มีการประเมินประสิทธิผลการรักษา/ความพึงพอใจของผู้รับบริการ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๒ โดยผลการประเมินส่วนใหญ่ พบว่า อยู่ในระดับมาก-มากที่สุด และไม่เคยประเมิน ๖ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๑ ซึ่งเคยพบอาการข้างเคียงจากการฝังเข็มของผู้รับบริการ คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๒ โดยอาการที่พบ ได้แก่ เมาเข็ม หน้ามืด วิงเวียน เหนือท้าวตัว มีอาการเหมือนจะเป็นลม ปวกซ์ระบบ จำเืลือด ความดันโลหิตสูง ส่วนไม่เคยพบอาการข้างเคียงจากการฝังเข็มคิดเป็น ร้อยละ ๒๒.๕๘

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานวิจัย ๖ ร้อยละ ๙๓.๕๕ เคยทำวิจัยเกี่ยวกับการฝังเข็ม ร้อยละ ๓.๒๓ และกำลังทำวิจัยเกี่ยวกับการฝังเข็ม ร้อยละ ๓.๒๓

ผู้ตอบแบบสอบถามระบุประเด็นความต้องการให้กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. จัดอบรมเพิ่มเติม และฟื้นฟูความรู้เรื่องการฝังเข็มทุกปี อบรมเทคนิคการฝังเข็มในโรคที่พบบ่อย หรืออบรมในระดับที่สูงยิ่งขึ้น (ระยะสั้น ๓-๕ วัน เกี่ยวกับการรักษาโรคโดยใช้การแพทย์แบบผสมผสานเฉพาะโรค เช่น โรคทางระบบประสาท หรือการศึกษาต่อยอดหลังเรียนจบหลักสูตรฝังเข็ม เช่น ฝังเข็มขั้นสูง การใช้สมุนไพรไทย-จีน)

๒. จัดประชุมทางวิชาการ สัมมนา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัย และค่าลงทะเบียนราคาไม่แพงจนเกินไป

๓. สนับสนุนวารสาร งานวิจัยหรือตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์เกี่ยวกับการฝังเข็ม และแพทย์ทางเลือก

๔. สนับสนุนทุนวิจัย และแนวทางการทำวิจัย รูปแบบการเก็บข้อมูลอาสาสมัคร

๕. สนับสนุนแพทย์แผนจีน บุคลากรทางการแพทย์แผนจีนในเรื่องของตำแหน่งในหน่วยงานราชการโดยเร่งรัดให้มีตำแหน่งข้าราชการของแพทย์แผนจีน

ส่วนที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

๑. จัดงานประชุมฝังเข็มระดับสูงในประเทศไทย ระยะเวลาไม่นานมาก เช่น ๑ เดือน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ต่อยอด หรือเชิญอาจารย์จากประเทศจีน โดยขอให้ทำ Slide เป็นภาษาอังกฤษ

๒. หลักสูตรดีมาก อยากให้ส่งเสริมการวิจัยต่อ

๓. ต้องการให้เปิดให้มีหลักสูตรแพทย์เฉพาะทาง ที่เน้นการใช้แพทย์ทางเลือกที่มีหลักฐานทางวิชาการที่ชัดเจน เห็นผลจริง ราคาประหยัด มาใช้ในการรักษาร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔. ควรจัดอบรมเพิ่มเติมเป็นระยะ ๆ เป็นประโยชน์มาก

๕. อยากให้เปิดหลักสูตรต่อยอดจากแพทย์ฝังเข็ม ๓ เดือน เช่น สอนพื้นฐานการเขียนแจ้งที่ถูกต้อง

๖. อยากให้กรม ฯ แนะนำบริษัทที่จำหน่ายเข็มและอุปกรณ์ ที่ได้มาตรฐานและผ่านการตรวจสอบ หรือ อย. เพื่อประโยชน์ ของผู้รับบริการ

๗. มีการแจ้งข่าวสารที่ทันสมัยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line หรือ face book

๘. ขอร่วมเป็นอาสาสมัครหากมีการออกหน่วยฝังเข็ม

๙. อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงข้อดี และโรคที่รักษาด้วยการฝังเข็มแล้วได้ผล

โครงการภายใต้ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน(คร.) สมัยที่ ๒๑
โครงการวิจัยและพัฒนาร่วม :Clinical Training and Exchange on the Common Diseases
Treatment Combining WM and TCM Acupuncture (21-RD-09)

๑. ยุทธศาสตร์กรม ส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานสู่ระบบสุขภาพ

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

☐ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

☒ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

แหล่งที่มาของงบประมาณ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ(สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

๖. วัตถุประสงค์ในการไปปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้

ประชุมคณะทำงาน ๒ ฝ่ายเพื่อพิจารณาเนื้อหา และรูปแบบที่จะจัดทำเป็นหนังสือเกี่ยวกับการแพทย์แผน
จีนผสมผสานกับการแพทย์แผนปัจจุบันของแต่ละโรค

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

๒ ปี (ตุลาคม ๒๕๕๗-ธันวาคม ๒๕๕๙)

๘. ผลการดำเนินงาน

การวิจัยและพัฒนาร่วม ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม - ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ประเทศไทย

ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง คณะนักวิจัย

นักวิจัยจีน

๑) Mr. Xu Li Dean, International Exchanges Department, TUTCM

๒) Ms. Pan Xingfang Associate Professor, School of Acupuncture & Moxibustion and
Tuina, TUTCM

๓) Ms. Sun Ying Research Assistant, clinical Practice Education Section, TUTCM

นักวิจัยไทย

๔) นายธวัช บุรณถาวรสม นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ

๕) นางสาวฐิตารัตน์ ศุทธะชัยอนันต์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

๖) นางสาวสินีพร ดอนนาปี เกสัชกรปฏิบัติการ

สถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ และโทรสาร

นักวิจัยจีน มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑) Mr. Xu Li International Exchanges Department, TUTCM

๒) Ms. Pan Xingfang TUTCM

๓) Ms. Sun Ying TUTCM

นักวิจัยไทย สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๑๔๙-๕๖๗๖ และโทรสาร ๐๒-๑๔๙-๕๖๗๗

๔) นายธวัช บุรณถาวรสม	สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๕) นางสาวฐิตารัตน์ ศุทธะชัยอนันต์	สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๖) นางสาวสินีพร ดอนนาปี	สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๘.๑ กิจกรรมที่มีการปฏิบัติงานในครั้งนี้

๘.๑.๑ **งานด้านการเรียนการสอนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนบัณฑิต วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา** ศูนย์การศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาการแพทย์แผนจีนบัณฑิต ซึ่งมหาวิทยาลัย ฯ มีแผนการดำเนินงานที่เปิดให้มีการเรียนการสอน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวนหน่วยกิตที่ระบุไว้คือ ๒๒๒ หน่วยกิต โดยผู้เชี่ยวชาญจากจีนให้ข้อเสนอแนะว่าต้องผ่านวิชาบังคับจำนวน ๑๓ รายวิชา ตามที่กำหนด และกรม ฯ ได้เสนอให้ทางมหาวิทยาลัยดำเนินการในส่วนที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนจีนต้องให้การรับรองด้วย จากนั้นได้ดูงานการเรียนการสอนด้านการแพทย์แผนไทย

๘.๑.๒ **งานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และโรงพยาบาลแม่จัน จังหวัดเชียงราย**

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เป็นโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง ประกอบด้วยภารกิจ ๖ ด้าน ดังนี้ ๑ ด้านอำนวยการ ๒. ด้านการพยาบาล ๓. ด้านบริการทุติยภูมิและตติยภูมิ ๔. ด้านบริการปฐมภูมิ ๕. ด้านบุคลากรทางการแพทย์ และ ๖. ด้านพัฒนาระบบบริการและสนับสนุนบริการสุขภาพ โดยที่งานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อยู่ในภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ เปิดให้บริการคลินิกเวชกรรมแผนไทย และคลินิกฝังเข็ม คลินิกเวชกรรมแผนไทย มีแพทย์แผนไทย จำนวน ๓ คน คลินิกฝังเข็ม มีแพทย์ฝังเข็ม จำนวน ๓ คน พยาบาลจำนวน ๑ คน และผู้ช่วยเหลือคนไข้จำนวน ๒ คน ให้บริการฝังเข็มครอบกระดูก ในกลุ่มอาการต่าง ๆ เช่น ๑. Pain Syndrome ๒.Stoke, Spine injury, Motor weakness ๓. Post herpetic neuragia ๔. Delayed Development Child Autistic จุดเด่นของโรงพยาบาล คือ แพทย์ต่างแผนกช่วยกันปฏิบัติงาน สามารถให้บริการฝังเข็มได้ทุกวัน โดยให้บริการแบบบูรณาการร่วมกันกับแพทย์แผนปัจจุบัน (PCT ต่างๆ) การแพทย์แผนไทย(นวด อบ ประคบ และการแพทย์ทางเลือก (โฮมิโอพาธี)

นพ.ธวัช บุรณถาวรสม ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ให้ข้อมูลว่า กรม ฯ มีนโยบายในการผสมผสานการรักษาทั้งแผนไทยและแผนจีน รวมทั้งศาสตร์ทางเลือกอื่น ๆ ในการรักษา ๔ โรค ได้แก่ ไมเกรน ข้อเข่าอักเสบ ภูมิแพ้ และอัมพฤกษ์ อัมพาต

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การให้บริการด้านการแพทย์แบบผสมผสาน สามารถให้บริการได้ทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์ทางเลือกแก่ประชาชน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ให้บริการการแพทย์แผนปัจจุบัน คือ บริการตรวจรักษาผู้ป่วยนอกทั่วไป บริการตรวจรักษาผู้ป่วยฉุกเฉิน คลินิกกายภาพบำบัดและธาราบำบัด คลินิกทันตกรรม คลินิกผิวหนังความงามและชะลอวัย ส่วนบริการการแพทย์ทางเลือกมีบริการฝังเข็ม นวดกดจุด และแพทย์แผนไทยประยุกต์

ในปี ๒๕๕๔ ได้ขยายบริการรับผู้ป่วยใน และนำศาสตร์การแพทย์ทางเลือกอื่น ๆ เสริมเข้ามาให้บริการ เช่น คลินิกฝังเข็ม การล้างพิษ โภชนบำบัด เป็นต้น

โรงพยาบาลแม่จัน เป็นโรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็กระดับ M ๑ (Mid-level Referral Hospital) ขนาด ๑๒๐ เตียง มีแผนพัฒนาสู่โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก ๒๐๐ เตียง ในปี ๒๕๖๐ มีแพทย์เฉพาะทางรวม ๒๒ คน คลินิกฝังเข็ม เปิดให้บริการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ ให้บริการ ๔ เตียง จนเมื่อปลายปี ๒๕๕๘ ขยายเป็น ๑๐ เตียง มีเครื่องกระตุ้นฝังเข็ม จำนวน ๖ เครื่อง บุคลากรประกอบด้วย แพทย์ฝังเข็ม ๑ คน พยาบาล ๑ คน และผู้ช่วยเหลือคนไข้ ๓ คน ในปี ๒๕๕๙ เปิดให้บริการ ๒ วัน/สัปดาห์ มีคนไข้ต่อวันเฉลี่ย ๓๒ ราย โรคหรืออาการที่เข้ารับการรักษ พบว่า อาการปวดกล้ามเนื้อ/กระดูกและข้อ ร้อยละ ๘๘.๑๓ อัมพฤกษ์/อัมพาต ร้อยละ ๔.๘๐ ปวดศีรษะ/ไมเกรน ร้อยละ ๑.๖๓ อื่น ๆ เช่น โรคอ้วน อดบุหรี่ นอนไม่หลับ ปวดประจำเดือน ร้อยละ ๕.๔๔ จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้มารับบริการฝังเข็ม ปี ๒๕๕๙ ได้ร้อยละ ๙๗.๕๐ ผู้รับบริการฝังเข็มมีอาการดีขึ้น ร้อยละ ๙๕ โดยไม่พบอุบัติการณ์ของภาวะแทรกซ้อน และพบว่าการใช้ยาแก้ปวดลดลง ร้อยละ ๖๘.๗๕ และหยุดใช้ยาแก้ปวด ร้อยละ ๓๑.๒๕

๘.๒ บรรยายการฝังเข็มรักษาโรคอ้วน โดย Prof. Xu Li Dean, International Exchanges Department, TUTCM. ณ ห้องประชุม ๒ อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๐ คน

๘.๓ ประชุมร่วมสองฝ่ายไทย-จีน ณ ห้องประชุมสถาบันการแพทย์ไทย-จีน
ผู้เชี่ยวชาญทั้งสองฝ่ายได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องเนื้อหาของบทความงานการวิจัย รายละเอียดเทคนิควิธีการ การรักษา ตำรับยาที่ใช้ และความถูกต้องของข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ

๙. วัตถุประสงค์ในการไปปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้

เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านศาสตร์การแพทย์แผนจีน และการแพทย์แผนไทย เพื่อให้เกิดการผสมผสานองค์ความรู้ พัฒนาเป็นเอกสารหรือตำราวิชาการต่อไป

๑๐. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม - ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้

ได้เครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสานที่มีความเข้มแข็งในด้านวิชาการและบริการ

๑๒. กิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกับฝ่ายจีนมีประโยชน์ต่อโครงการในด้านใดบ้าง

ข้อมูลงานวิจัยด้านศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่ทันสมัย และครอบคลุม

๑๓. เปรียบเทียบศักยภาพของฝ่ายไทยและจีนในด้านเทคโนโลยี ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญในกิจกรรมที่ร่วมปฏิบัติ

จีน มีจุดแข็งด้านศาสตร์การแพทย์แผนจีน

ไทย มีจุดแข็งด้านศาสตร์การแพทย์แผนปัจจุบัน

๑๔. ข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีนในอนาคต

เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายจีนมีการหารือกันเองภายในเพื่อความต้องการของเนื้อหา

๑๕. กิจกรรมที่จะดำเนินการในครั้งต่อไป (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี)

นักวิจัยไทยเยือนจีน ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๙

๑๖. ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

**การวิจัยและพัฒนา ร่วม และศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์
แผนจีนเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน**

ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง คณะนักวิจัย

๑) นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม	สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๒) รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จันทร์ชัย เจริญประเสริฐ	โรงพยาบาลรามารามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
๓) นายแพทย์โกวิท คัมภีร์ภาพ	สถาบันโรคผิวหนัง กรมการแพทย์
๔) แพทย์หญิงมยุรี พิทักษ์ศิลป์	มหาวิทยาลัยบูรพา
๕) แพทย์หญิงธรรณัฐ ศุภศิริ	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
๖) นางสาวอุทัยทิพย์ ทิพนธ์	สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

เข้าเยี่ยมและรับฟังคำบรรยายจากคณะต้อนรับของมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน

๑) Prof. Xu Li	Deputy Dean of International Education Colledge.
๒) Prof. Wang Wei	Education & Instruction Department
๓) Assist. Researcher Sun Ying	Education & Instruction Department
๔) Assoc. Prof. Meng Xiangwen	Colledge of Acupuncture-Moxibustion & Tuina
๕) Assoc. Prof. Xing Feng	Colledge of Acupuncture-Moxibustion & Tuina

ภูมิศาสตร์และประชากร

เทียนจินเป็นหนึ่งในสี่มหานครขึ้นตรงกับรัฐบาลกลาง อีก ๓ เมือง คือ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และฉงชิ่ง เป็นเมืองชายฝั่งทะเลที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือของจีน ได้รับขนานนามเป็น "ไข่มุกแห่งทะเล Bohai." เทียนจินเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของ "Bohai รอบโขงทะเล" มีความหลากหลายของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เทียนจินมีประชากร ๙,๕๒๖,๐๐๐ คน แบ่งเขตการปกครองเป็น ๑๓ อำเภอ ห่างจากกรุงปักกิ่ง ๑๒๐ กิโลเมตร ท่าเรือเทียนจินเป็นท่าเรือคอนเทนเนอร์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ สนามบินนานาชาติมีเที่ยวบินซึ่งเชื่อมโยงทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก

มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน (TUTCM) ก่อตั้งขึ้นในปี ๑๙๕๘ เป็นหนึ่งในสี่มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีน (TCM) เก่าแก่ที่สุดของประเทศ ได้รับการยกย่องและยอมรับทั่วโลก มหาวิทยาลัย TUTCM แบ่งการศึกษาเป็น ๔ ด้านคือ การแพทย์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ และการบริหารจัดการ มีการศึกษาระดับปริญญาเอก ๑๘ โปรแกรม ปริญญาโท ๒๗ โปรแกรม และปริญญาตรี ๑๖ โปรแกรม ปัจจุบันมีนักศึกษา ๗,๐๐๐ คน มีโรงพยาบาลในเครือ ๓ แห่ง รวมกันมีจำนวน ๒,๐๐๐ เตียง โรงพยาบาลหมายเลข ๑ เป็นโรงพยาบาลฝังเข็มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีศูนย์วิจัยทางคลินิกด้านการฝังเข็ม-ลunya โรงพยาบาลหมายเลข ๒ มีความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์ผสมผสานในการรักษาโรคเรื้อรังและสมอง มีศูนย์วิจัยโรคที่รักษายาก

โรงพยาบาลหมายเลข ๑

การประชุมเกี่ยวกับการเขียนหนังสือเรื่องการฝังเข็มร่วมรักษาโรค

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๐๐-๑๖.๓๐ น.

ดูงานโรงพยาบาลหมายเลข ๑ (เขตเหนือ) สังกัดมหาวิทยาลัยเทียนจิน, Chinese Medicine Research Center และ Education Instruction Center

เข้าเยี่ยมชมสถาบันวิจัยสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยแพนจินเทียนจิน (Tienjin Key Laboratory of Traditional Chinese Medicine Pharmacology) เป็นสถาบันวิจัยที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ สามารถทำการวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรที่เป็นยาทางแพทย์แผนจีนได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่การวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในสมุนไพร การสกัดสารออกฤทธิ์ การศึกษา pharmacokinetics, pharmacodynamics ของสารออกฤทธิ์ ค้นคว้ายาใหม่ๆ ศึกษาจนถึง phase III และ IV ศึกษาผลของสารออกฤทธิ์ในเซลล์เนื้อเยื่อและสัตว์ทดลอง เช่น หนู กระต่าย เป็นต้น มีการทำให้เกิดภาวะขาดเลือดไปเลี้ยงที่สมองหนูและดูผลของยาต่อการฟื้นตัว มีเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่อง echocardiogram ตรวจหัวใจสัตว์ทดลอง เครื่อง bone scan วัดความหนาแน่นมวลกระดูกของสัตว์ทดลอง เป็นต้น

สถาบัน ฯ สามารถวิจัยและตีพิมพ์ผลงานปีละกว่าสิบเรื่อง มีทั้งนักศึกษาจีนและต่างชาติร่วมกันทำงานวิจัย เป็นสถาบันที่ร่วมกับคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในการทำวิจัยทางคลินิก ผลงานเด่น ๆ มีงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ เช่น การใช้ยาสมุนไพรในการรักษา Alzheimer's disease, Danhong Injecton Attenuating Ischemic/Reperfusion-Induced Brain Damage which is associated with Nr1b2 levels in vivo and in vitro การศึกษาพบว่า สารสกัดจากสมุนไพรที่มีผลต่อการเพิ่มการไหลเวียนของเลือดในสมองและหลอดเลือดหัวใจ เช่น Tanshi, Shenfu, Danshen, Duzhong, Buguzhi เป็นต้น

วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

ประชุมหารือเพื่อทำการสืบค้นงานวิจัยสำหรับการจัดทำตำราฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่ม ๓

วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

ดูงานสถานที่จัดตั้งวิทยาเขตใหม่ (วิทยาเขตใต้) ของมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน ซึ่งมีพื้นที่ ๒,๐๐๐ ไร่ (๑ หมู่เท่ากับ ๖๖๗ ไร่) มีการขุดทะเลสาบนำดินมาสร้างภูเขา เพื่อทำภูเขาสวนสมุนไพรจีน โดยพื้นที่บนเขาจะเน้นปลูกสมุนไพรเพื่อการศึกษาและวิจัยตัวยา พื้นที่โดยรอบเป็นเขตสุขภาพ มีโรงพยาบาลผู้สูงอายุและยังมีมหาวิทยาลัยการแพทย์ด้านการกีฬาอยู่ใกล้เคียง ภายในวิทยาเขตแห่งใหม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา เช่น หอพัก ศูนย์กีฬา ศูนย์อาหาร เป็นต้น

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

ดูงานโรงพยาบาลหมายเลข ๑ เป็นโรงพยาบาลขนาด ๑,๒๐๐ เตียงที่ทันสมัยและสะอาด มีทั้งบริการการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนจีนทุกแผนก

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.

เข้าชมพิพิธภัณฑ์ประวัติของโรงพยาบาลและมหาวิทยาลัย โรงพยาบาลก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ เป็นรูปแบบของคลินิกโรค ต่อมาปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลจัดตั้งเป็นโรงพยาบาลเต็มรูปแบบ และเปิดเป็นทางการใน ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พร้อมกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัย โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ Lu Guanhu เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้อำนวยการคนแรกระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๔ - ๑๙๖๒ ศาสตราจารย์นายแพทย์ Lu Guanhu เป็นแพทย์จีนที่มีชื่อเสียงอันดับ ๑ ของเทียนจินและติดอันดับ ๑ ใน ๘ ของประเทศ เป็นแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม เสียสละไม่เปิดคลินิกส่วนตัว แต่ให้การรักษาประชากรผู้ยากไร้ในโรงพยาบาล มีบัณฑิตแพทย์รุ่นแรกที่ได้ไปประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และรุ่นแรกที่ได้ปริญญาบัตรสำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๖๒

ปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เกิดแผ่นดินไหวรุนแรงทำให้โรงพยาบาลเสียหายจนต้องจัดทีมแพทย์พยาบาลไปดูแลผู้ป่วยที่บ้านและได้ดำเนินการต่อมาจนถึง ค.ศ. ๑๙๙๙ โดยได้สร้างโรงพยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วยแล้ว จึงปรับโครงการเยี่ยมบ้านเป็นบริการเชิงรุกสำหรับผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาลไม่สะดวก โรงพยาบาลมีผู้อำนวยการรวมแล้ว ๕ ท่าน โดยผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการนานที่สุดเกือบ ๒๐ ปี คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ Shi Xuemin ซึ่งเป็นแพทย์ฝังเข็มที่มีชื่อเสียง ได้คิดวิธี “Xing Nao Kai Qiao” ซึ่งเป็นวิธีใหม่ในการฝังเข็มรักษาผู้ป่วย stroke ที่ได้ผล ช่วยเพิ่มอัตราการหายและลดอัตราความพิการ มีการจัดตั้ง stroke unit therapy โดยการใช้การฝังเข็มร่วมกับยา antithrombotic และ Danqi Piantan capsule ในการป้องกันอัมพาตในผู้ป่วย stroke นับเป็นศักราชใหม่ในการรักษาโรคหลอดเลือดสมอง นอกจากนี้ยังได้ประดิษฐ์เครื่องอุ่นเข็มไฟฟ้าต้นแบบด้วย คณะฯ ได้เยี่ยมชมส่วนต่างๆ ของโรงพยาบาล ได้แก่

๑. แผนกสมุนไพรจีน มีบรรยากาศที่สงบ ตกแต่งร้านยาจีนแบบโบราณ มีการจัดแสดงเครื่องยาจีนที่หายาก เช่น ชะมดเซ็ด ม้าน้ำ ถังเช่า เขากูย ตะพาบน้ำ หลงกู่ โสมคน เป็นต้น

๒. แผนก orthopedic และ rehabilitation มี osteoporosis unit

๓. แผนกฝังเข็มแยกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วน VIP และ interventional radiology มีเนื้อที่กว้างขวาง สะอาด และเป็นสัดส่วน มีห้องตรวจรักษาหลายห้อง แต่ละห้องมีห้องแยกเป็นสัดส่วน ภายในมีเตียง โต๊ะข้างเตียง และเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าเก็บในลิ้นชักโต๊ะ หน้าห้องทุกห้องมีนาฬิกาจับเวลาติดไว้เพื่อความสะดวกในการกำหนดเวลาถอดเข็ม

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ดูงาน Tianjin North Gate Hospital เขตเป่ย์เจิ้น

Tianjin North Gate Hospital เขตเป่ย์เจิ้น เดิมเป็นโรงพยาบาลทหารที่ก่อตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม ๑๙๘๘ ในปี ๒๐๐๘ มีการปรับฐานะเป็นโรงพยาบาลระดับสอง โรงพยาบาลแบ่งเป็น ๗๐ แผนก มีเจ้าหน้าที่ ๔๘๐ คน มีความเชี่ยวชาญในการรักษาโรคต่าง ๆ เช่น systemic lupus erythematosus, scleroderma, myasthenia gravis, โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจและหลอดเลือด ไชข้ออักเสบ, rheumatoid arthritis, ankylosing spondylitis, มะเร็ง, femoral head necrosis, vasculitis, กระดูกสันหลังตีบแคบ กระดูกสันหลังส่วนคอเสื่อม เป็นต้น มีจำนวนผู้ป่วยนอกมากกว่า ๑๕๐๐ ต่อวัน ให้บริการครอบคลุม ๑๘ เขตในเทียนจิน

การพัฒนาของ Tianjin North Gate Hospital แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ช่วงแรกเป็นช่วงพื้นฐาน (๑๙๘๘-๒๐๐๘) ช่วงที่สองเป็นช่วงพัฒนาอย่างก้าวกระโดด (๕-๗ ปี) และช่วงที่สามเป็นช่วงพัฒนาแบบสหสาขาวิชาชีพ

ปัจจุบันโรงพยาบาลได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันวิจัยทางการแพทย์จำนวน ๑๔ ห้องปฏิบัติการ มีการวิจัยโรคที่รักษาหายาก ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างดี

ปัจจุบัน Tianjin North Gate Hospital ได้กลายเป็นนิติบุคคล มี ๒ สาขาในเทียนจิน คือ

๑) Tianjin Hexi Wantai Hospital of Traditional Chinese Medicine

๒) Tianjin Shi Xijing Hospital มีคลินิกรักษากระดูกสันหลังผู้ป่วยนอกพิเศษ ด้วยวิธีไครโอแพรคติก

Tianjin North Gate Hospital มีหลักการให้บริการตรวจรักษา ๓ ประการ คือ

๑) เทคนิคและลักษณะการวินิจฉัยแบบพิเศษ (รวมทั้งคลินิกมือและคลินิกกระดูกสันหลัง)

๒) เทคนิควิธีไครโอแพรคติก (รักษาคอ ไหล่ เอว ขา และโรคกระดูกสันหลังติดเชื้อ)

๓) การรักษาโรคที่หายากด้วยการแพทย์แผนจีน

ในเดือนเมษายน ค.ศ. ๒๐๐๕ โรงพยาบาลได้รับการแต่งตั้งจากสมาคมแพทย์จีนให้เป็นศูนย์การรักษาโรคของคอ ไหล่ เอว และขาอีกด้วย

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๙.๓๐-๑๑.๓๐ น.

ดูงานบริษัท TELLYES Scientific. เมืองเทียนจิน ซึ่งมีพนักงานจำนวน ๔๐๐ คน ร้อยละ ๒๕ อยู่ในหน่วยวิจัยและพัฒนา บริษัทมีเป้าหมายในการผลิตอุปกรณ์การสอนสำหรับแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีน โดยเฉพาะหุ่นจำลองทั้งชนิดพื้นฐานและหุ่นชนิดเสมือนจริง (simulation) เพื่อตอบสนองลูกค้าทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

ได้ชมการสาธิตอุปกรณ์ช่วยในการฝึกเจาะหลัง, bronchoscopy และ arthroscopy ซึ่งมีลักษณะเป็น simulation test สามารถใช้ฝึกและสอนนักเรียน โดยระดับขั้นตอนที่ผู้ฝึกทำว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ยังมีจุดอ่อนในส่วนของการฝึกด้าน attitude, ความนุ่มนวล และท่าทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังได้ชมการจัดห้องสอบ OSCE (Objective Structured Clinical Examination) โดยใช้หุ่นจำลองที่ทางบริษัทผลิตและดูจากโทรทัศน์วงจรปิดโดยมีห้องควบคุมอยู่ส่วนกลาง สามารถจัดสอบได้ประมาณ ๘ สถานีพร้อมๆ กัน

สำหรับการเรียนการสอนแพทย์แผนจีน ได้เยี่ยมชมหุ่นที่ใช้ในการฝึกหาจุดฝังเข็ม หุ่นฝึกการคลำชีพจรแบบต่างๆ หุ่นฝึกการใช้มือในการกระตุ้นเข็ม โดยมีจอภาพแสดงให้เห็นความลึกและความถี่ที่เป็นมาตรฐาน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ฝึกการเรียนรู้สมุนไพรจีนโดยเมื่อเปิดลิ้นชักตู้ยาจะแสดงชนิดและสรรพคุณของสมุนไพรในจอคอมพิวเตอร์

๑๗. วัตถุประสงค์ในการไปปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้

ประชุมคณะทำงาน ๒ ฝ่ายเพื่อพิจารณาเนื้อหาและรูปแบบที่จะจัดทำเป็นหนังสือเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน ผสมผสานกับการแพทย์แผนปัจจุบันของแต่ละโรค

๑๘. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

๑๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการกิจกรรมในครั้งนี้

ได้ต้นฉบับหนังสือ “ฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๓”

๒๐. กิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกับฝ่ายจีนมีประโยชน์ต่อโครงการในด้านใดบ้าง

- ๑) ได้แนวทางวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนจีนในไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ๒) สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย

๒๑. เปรียบเทียบศักยภาพของฝ่ายไทยและจีนในด้านเทคโนโลยี ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญในกิจกรรมที่ร่วมปฏิบัติ

จีน มีความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนจีนเพราะเป็นการแพทย์แผนดั้งเดิมหลักของประเทศ มีโรงพยาบาลการแพทย์แผนจีนจำนวนมาก มีจำนวนคนไข้ที่สามารถรายงานเป็นข้อมูลหรือสถิติเพื่อใช้ในการอ้างอิงได้มาก มีจุดเด่นด้านการรักษาแบบผสมผสานศาสตร์การแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนตะวันตก

ไทย มีการผสมผสานการรักษาด้วยการแพทย์แผนจีนบนพื้นฐานความรู้ทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

๒๒. ข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีนในอนาคต

เป็นโครงการที่อาศัยจุดเด่นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละฝ่ายในการสร้างผลงาน

๒๓. กิจกรรมที่จะดำเนินการในครั้งต่อไป (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี)

การส่งไฟล์ทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อปรับแก้เนื้อชั่งกันและกันจนได้ต้นฉบับที่สมบูรณ์ใน เดือนธันวาคม ๒๕๕๙

๒๔. ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

โครงการภายใต้ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน(คร.) สมัยที่ ๒๑
โครงการศึกษาดูงาน :Acupuncture as Adjunctive Therapy to Anesthesia in surgical
Operation (21-SV-12T)

๑. ยุทธศาสตร์กรม ส่งเสริมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานสู่ระบบสุขภาพ

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

☐ ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

☒ นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

แหล่งที่มาของงบประมาณ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ(สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

๖. วัตถุประสงค์ในการไปปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้

๖.๑ เพื่อเดินทางไปศึกษาดูงานการประยุกต์ใช้การฝังเข็มการระงับความรู้สึกในการดูแลผู้ป่วยในห้องผ่าตัด ณ เทศบาลนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน

๖.๒ เพื่อให้เกิดการผสมผสานการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์แผนปัจจุบัน

๖.๓ เพื่อให้ได้องค์ความรู้เรื่องการฝังเข็มระงับความรู้สึกเสริมการให้ยาสลบในการผ่าตัดผู้ป่วย มาประยุกต์ใช้ใน ประเทศไทย

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

๘. ผลการศึกษาดูงาน

วันที่ ๒๖-๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ ฟังบรรยาย ณ โรงพยาบาล Shuguang มีหัวข้อดังนี้

- Overview of acupuncture anesthesia และ TCM basis of acupuncture anesthesia (meridian and visceral doctrine) บรรยายโดย Dr. SHEN Weidong

- Acupuncture anesthesia applied in Cardiac surgery บรรยายโดย Dr ZHOU Jia

- Common acupoints in acupuncture anesthesia บรรยายโดย Dr. MA Wen

- Modern scientific mechanism of acupuncture analgesia และ Application of acupuncture anesthesia in perioperative care บรรยายโดย Dr. WANG Ke

- Mechanism of acupuncture—induced organ protection บรรยายโดย Dr YONG Yue

- Designing and thinking of acupuncture anesthesia in clinical trials บรรยายโดย Dr. SONG Jiangang

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙

ศึกษาดูงานแผนกวิสัญญีวิทยา แผนกฝังเข็ม ห้องผ่าตัด และงานการพยาบาล ณ โรงพยาบาล Shuguang

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙

เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนจีน ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้

ภาพกิจกรรม

